

TCHÓRZNO (Theeren)

Autor: Tadjol

Tchórzno – jest to pradawna osada słowiańska. Po niemieckiej kolonizacji nazwa wsi przez wieki zmieniała się kilkakrotnie: w roku 1495 Torn, w 1499 Toren, w 1608 Thoeren, 1736 Tehren i wreszcie Theeren do 1945 r. Osada wspomniana już w 1260 roku. Od 1465 roku majątek rycerski w posiadaniu rodziny von Sydow z Dobropola. W roku 1697 posiadłość tą nabył baron von Derfflinger. Po jego śmierci było wielu właścicieli wywodzących się ze szlachty i mieszczaństwa.

W tym czasie brak rolników, którzy najwyraźniej nigdy tu nie występowali, bo zarejestrowano zaledwie pół łana pola, usytuowanego wśród dębów. Według spisu z 1718 roku wymieniono jedynie 6 ubogich kmieci. Z tego trzech nazywało się Rosenthal, pozostali to Hacke, Ahrend i Saß.

Później właścicielem majątku był von Marwitz, następnie hrabina (z domu von dem Marwitz) lub hrabia Podewils (1768, 1772, 1774, 1775), a od 1800 roku kapitan von Welzin. W owym roku we wsi jest 2 wolnych chłopów, 6 kmieci i 6 komorników. W roku 1808 Tchórzno kupił radca urzędowy Gottlieb Friedrich Bayer za 52.000 talarów (w 1768 wycenione było na 26.875 talarów). Był on ojcem starosty Fryderyka Bayera, który od 1818 roku złączył swój los z dawnym powiatem chojeńskim, kierując nim przez 30 lat.

Tchórzno leży we wschodniej części obecnego powiatu gryfińskiego, na końcu cypla, którego obszar wcina się w powiat myśliborski. Miejscowość położona jest na bardzo ładnym terenie, między Jeziorem Dobropolskim, a Jeziorem Czernikowskim. Wieś ma połączenie z drogą krajową w Rowie, w pow. myśliborskim, dawniej też korzystała ze stacji kolejowej na trasie Godków-Pyrzyce (obecnie linia zlikwidowana).

Gmina wiejska w 1927 roku miała 109,2 ha ziemi i 69 mieszkańców. Majątek miał 235,9 ha i mieszkało w nim 49 osób. Istniejący dworek jest bezstylowy. Obecnie przebudowany na mieszkania. Wówczas gmina była najmniejszą w okręgu wschodnim nad Odrą.

Tchórzno – bezstylowy dworek w 1908 roku. Mimo małej liczby mieszkańców w Tchórznie był kościół z cmentarzem, mieli też własną szkołę z jednym nauczycielem. Kościół zbudowany był z kamienia polnego i miał szachulcową wieżę. Kościelny inwentarz składał się z kielicha, dwóch świeczników cynowych i misy chrzcielnej z inskrypcją „TEHREN 1736”. We wnętrzu kościoła były też dwa herby miast: Kostrzyna i Chojny. Na wieżyczce znajdował się dzwon z 1629 roku, o średnicy 0,50 m. Kościół od początku był filią Góralic. Obecnie kościół nie istnieje, decyzją władz PRL został on zburzony na początku lat 60. XX wieku. W roku 1939 wieś zamieszkiwało 136 osób. Ostatnim sołtysem wsi był Otto Rosenthal. Nazistowska partia NSDAP i DAF przynależały do grupy lokalnej w Dobropolu. 4 lutego 1945 roku wieś została zajęta przez oddziały Armii Czerwonej. Mieszkańcy nie uciekli, zostali deportowani wczesnym latem 1945 roku. Tadeusz Kołucki, Gryfino luty 2017r.

Źródła: Kunstdenkmäler der Provinz Brandenburg tom VII (część 1), str. 266, Berlin 1927r. Königsberger Kreiskalender, Neudamm 1939r. Kreis Königsberg/Neumark – Erinnerungen an einen ostbrandenburgischen Landkreis, Berlin/Bonn 1996r.